

بررسی و تعیین مناسبترین محدوده رطوبتی شلتوک رقم کامفیروزی

بمنظور کاهش میزان ضایعات تبدیل

محمدشاکر

عضو هیئت علمی بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی مرکز تحقیقات کشاورزی فارس

محمدرضا علیزاده

عضو هیئت علمی بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی مؤسسه تحقیقات برنج کشور

فرآیند تبدیل شالی شامل خشک کردن، پوست گیری، درجه بندی و انبار کردن می باشد که در هر یک از این مراحل، مقداری ضایعات وجود دارد و درصد زیادی از این ضایعات در مرحله خشک کردن اتفاق می افتد. چنانچه بتوان درصد شکستگی برنج را در استان فارس فقط یک درصد کاهش داد، مبلغی در حدود ۸/۲ میلیارد ریال به نفع کشاورزان استان خواهد بود. بنابراین طرح حاضر با هدف کاهش درصد شکستگی برنج در مرحله خشک کردن انجام گرفته است.

بمنظور اجرای این تحقیق شش محدوده رطوبتی شلتوک شامل ۶ تا ۸ درصد، ۸ تا ۱۰ درصد، ۱۰ تا ۱۲ درصد (تیمار شاهد)، ۱۲ تا ۱۴ درصد، ۱۴ تا ۱۶ درصد و ۱۶ تا ۱۸ درصد بعنوان شش تیمار انتخاب و پس از خشک نمودن شلتوکها بروش متداول خشک کردن (با استفاده از انرژی خورشید) و رسیدن رطوبت شلتوک در هر تیمار به محدوده مورد نظر، شلتوکها جهت تبدیل به برنج به یکی از کارگاههای شالیکوبی در حومه مرودشت منتقل گردید. پس از تبدیل شلتوک به برنج در هر تیمار نسبت های برنج قهوه ای به شلتوک، برنج سفید شده به قهوه ای، برنج سفید شده به شلتوک و برنج سفید شده سالم و خرده به کل برنج سفید شده محاسبه گردید. همچنین بمنظور بررسی دقیق تر میزان شکستگی برنج، از خروجی دستگاه سفیدکن نمونه گیری و پس از تفکیک دقیق برنجهای سالم و شکسته، درصد شکستگی برنج نیز محاسبه شد.

ضمناً جهت تجزیه و تحلیل آماری داده ها و تعیین محدوده مناسب رطوبت شلتوک از نظر کاهش میزان شکستگی برنج و افزایش راندمان تبدیل، از طرح کاملاً تصادفی در شش تیمار و سه تکرار و از آزمون دانکن به منظور مقایسه بین میانگین ها استفاده گردید.

بررسی نتایج نشان می دهد که مناسب ترین محدوده رطوبت شلتوک رقم کامفیروزی جهت تبدیل به برنج، رطوبت ۶ تا ۱۰ درصد می باشد که هم از نظر راندمان تبدیل مناسب است و هم دارای کمترین میزان درصد شکستگی می باشد. ضمناً از نظر برنج سفید شده سالم نیز دارای بیشترین مقدار است.